

ALAPFILOZÓFIA
A HUNG-2016 pályázat kapcsán.
A RÉTKÖZ ÉRTÉKEIÉRT: GÉGÉNYI TELEPÜLÉSI ÉRTÉKTÁR LÉTREHOZÁSA
DOMBRÁDI MINTA ALAPJÁN

Gégény Község Önkormányzat Képviselőtestülete 2015. október 29-i döntése alapján, a 76/2015.(IX.29.) határozattal létrehozta a Gégényi Települési Értéktár Bizottságot, a helyi értékeket folyamatosan feltérképező célrendszerstruktúrájára építve. A Bizottság elnöke: Zakor Ildikó polgármester, tagjai: Balázné Keller Olga jegyző, Körösi Gézáne óvodavezető, Lukács Valéria vállalkozó, Soltész Béla iskolaigazgató.

A Települési Értéktár munkájában a jelen pályázat lehetőségeit kihasználva és annak feltételrendszeréhez igazodva szeretné igénybe venni a szomszédos Dombrád már 1 éve működő Települési Értéktár Bizottságának útmutató, inspiráló segítségét.

Mivel a két rétközi település hasonló természeti adottságokkal és történelmi múlttal, kulturális beágyazottsággal bír, ezért is szerencsés és szép eredményeket kilátásba helyező az együttműködés. A közös munka első és a projektciklusokat megalapozó lépéseként a jelen pályázat minőségi kivitelezése céljából 2016. szeptember 5-én megalakult egy „közös munkacsoport”, melynek tagjai:

- Kozmáné Kasza Veronika Dombrád Város polgármestere - a Dombrádi Települési Értéktár Bizottság elnöke,
- Nagy János, Dombrád Város jegyzője, a Dombrádi Települési Értéktár Bizottság tagja,
- Zakor Ildikó, Gégény Község polgármestere, a Gégényi Települési Értéktár Bizottság elnöke,
- Balázné Keller Olga, Gégény Község jegyzője, a Gégényi Települési Értéktár Bizottság tagja,
- Kocsi Erika történész, a projektet koordináló szakértő, az első helyi értékek javaslatának elkészítője.

A munkacsoport első közös ülésére 2016. szeptember 5-én került sor *Dombrádon* (Fotódokumentáció majd mellékelve). Ezen az ülésen került sor a projekt elvi, eszmei alapjainak és a projektciklusokra kivetített konkrét gyakorlati teendőknek a megbeszélésére. A munkacsoport alakuló ülésén megalkotott alapfilozófia jegyében indult el *Gégényben* a dombrádi minta alapján a helyi értékek első körének összegyűjtése és azok dokumentálása, helyi értéké nyilvánítása a Gégényi Települési Értéktár Bizottság legelső 2016. szeptember 12-i ülésén, mely értékek a következők:

1. *A több száz éves múltra visszatekintő, különleges gégényi kézimunka népi hagyományőrző kultusza*
2. *Gégény, idén 113 éves Református Temploma*
3. *A híres „szabolcsi töltött káposzta”*
4. *Gégény szülötte, Szilágyi László 1956-os mártír emlékezete*

Az alapfilozófia által is kijelölt első, úgymond „apriori” értékek meghatározásán és besorolásán túl az RÉTKÖZ ÉRTÉKEIÉRT PROJEKT ALAPFILOZÓFIÁJA a következőket rögzíti:

1. A HUNG-2016 pályázat során megvalósuló A RÉTKÖZ ÉRTÉKEIÉRT című projekt olyan alapfilozófiát kíván teremteni, ami nem csupán ez idő alatt, hanem a jövőben is folyamatosan biztosítja és organizálja, mint egy eszmei fundamentumát képezi a helyi értékmentésnek.

2. A *Gégényi Települési Értéktár Bizottság* (továbbiakban: GTÉB) induló és jövőben folyamatos működésűvé tervezett munkájában mindenkor a *magyar nemzeti értékekről és hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény, azaz a hungarikum törvény* alapján kíván működni, annak szempont-és feltételrendszeréhez igazodva, a lehetőségeket települése közösségének, a jelen és jövő generációjának pozitív szemléletfejlesztésére felhasználva.
3. Működése során követi és tiszteletben tartja a *Dombrádi Települési Értéktár* múltját, tapasztalatait és inspirációit.
4. A munka kezdetén külső, a témában járatos szakértő segítségét veszi igénybe, s a későbbiekben is szívesen, nyitottan fogadja a több éves és országos tapasztalatra épülő szakmai segítséget külső irányokból is.
5. Törekszik arra már a HUNG-2016. projekt során is, hogy az idős generációk és a felnövekvő, fiatal nemzedék közötti, egymást inspiráló programok kialakításával a *Gégény* valódi értékeit jelentő jellegzetességek, különlegességek, igazi helyi értékek mindegyike valóban folyamatos azonosításra, dokumentálásra és értéktári azonosításra kerüljön.
6. Kiemelt elvként kezeli a GTÉB azt, hogy a fiatalok és a helyi lakosság irányából is érkezzenek be helyi vagy magasabb szintű értékek vonatkozásában javaslattevői tanulmányok, mégpedig egy minőségi, az induló dokumentáció színvonalát követő formában egy egységes helyi értékmentő kultúra és mozgalom kialakításával. Ezt szorgalmazzák már jelen projekt bizonyos programjai is.
7. A GTÉB nem csupán dokumentációként kezeli már a nyitó ciklusban sem, s a későbbiekben sem a helyi értékeket, hanem igyekszik különböző változatos, jelen projekt egyes ciklusaiban is realizált módon minél több generáció és réteg érdeklődését felkelteni, ismereteit kibővíteni. Emellett igyekszik szellemi-lelki kreativitását és önbecsülését gyarapítani és különböző programok, rendezvények által „életre kelteni” és lélegeztetni mindazt a közös értékincset, ami *Gégényt Gégénnyé* teszi, a *gégényi* embert pedig *gégényivé* avatja.
8. A GTÉB munkája során figyeli a rendelkezésre álló és kapcsolódó kulturális pályázatokat, hogy értékmentő munkája az elkövetkező években is folyamatos, zavarmentes és minőségi legyen.
9. Minden lehetőség szerinti fórumon és media felületen igyekszik teret, széles körű ismertséget biztosítani értékeinek, népszokásainak, hagyományainak, kultúrincseinek.
10. Helyi, ezáltal nemzeti értéké nyilvánított értékeit tisztelve, azokat minden lehetőség szerinti módon tisztelve kezeli és a helyi érték fogalmát minden kulturális felületen, alkalmon és fórumon életben tartja majd.
11. A lakosokban működése során életben kívánja tartani és erősíteni a helyi értékekből fakadó öntudat és összetartozás gondolkörét.
12. A hagyományos és modern kommunikáció minden eszközével népszerűsíti lakosai és a megye, ország lakói körében a *gégényi* értékeket, így az Önkormányzat hivatalos honlapján, a Facebook-on és a helyi lapban is megjeleníti a GTÉB eredményeihez fűződő híreket.
13. Helyi értéké nyilvánított büszkeségei közül, a törvényi megfelelést szem előtt tartó szakmai konzultáció után azokat az értékeket, amelyek méltóak lehetnek a magyar nemzeti értékpiramis magasabb szintjein történő megjelenésre, mindenképpen továbbítja a *Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Értéktárba*, vagy a lehetőség szerinti magasabb szintekre.

14. Megalkotja a GTÉB szellemi, eszmei, filozófiai alapjait jelentő hivatalos LOGO-t, mely innentől minden ehhez kapcsolatos rendezvényen emblémája és szimbóluma lesz a helyi értékmentés és kulturális élet megnyilvánulásainak. A rétközi, így a gégényi emberek régóta a földből élnek, így a földművelő munkát elegáns keretbe helyezve szimbolizáló „kukoricacsó” és a Gégényt jelképező, fekete mezőn arany színű pajzsba foglalt „G” betű azt sugallják, hogy a mások számára egyszerűnek tűnő, ám a helyi közösség számára évszázadokig magát az életet, azaz a „mindent” jelentő jelenségeket is értékként azonosítják és elismerő méltósággal kezelik. Az elegáns megjelenés pedig arra a „belső lelki tartásra és méltóságra” kíván asszociáltatni, mely láthatatlan és csak a helyiek által megérthető „aranyszálként” tartja össze a gégényi embereket, bárhová is vesse őket az életútjuk során.
15. A helyi közösségi élet kiemelkedő, köztisztelőben álló szereplői is értékesek az itt élő közösség, így a GTÉB számára, ezáltal „az érték maga a vidéki ember” elv alapján igyekszünk portrék formájában folyamatosan megörökíteni Gégény meghatározó, az itt élőkért sokat tévő személyiségeit is.
16. Jelen alapfilozófia rugalmas, bővíthető, csakúgy, mint maga a nemzeti értékmentés, így minden a hatékony munkát segítő újabb ötlet, alaptétel beépítésére lehetőség van.
17. SZELLEMI ALAPKÉNT megszületett egy írás, melyet innentől mind jelen projekt, mind pedig jelen projekt működését és továbbiakban a helyi értékmentést meghatározó ALAPFILOZÓFIA lényegiségét, a gégényi nemzeti értékmentő kultúra lényegét adja majd:

„Gégény. Egy alig 2000 fős község Szabolcs megye szívében, a Rétköz szélén. Hősei hétköznapi hősök, kiknek arca átlagos vagy sokszor átlagon túli küzdelmek, nehéz életutak lenyomatait őrzi. Évszázadok egyszerű, de tisztességes földművelő, gazdálkodó, az életet a maga egyszerűségében és bonyolultságában hittel és alázattal megélő emberek ők. S tisztelik őseik szokásait, becsülik hagyományait. Nem könyvekből és a mediából, hanem szívük legmélyebb tárnáiból merítik a biztos tudást: a magyar vidék élete kemény, de szép, embert próbáló, de különleges. Semmihez nem hasonlítható a kis utcácskák régmúlt időket idéző légköre, az égbe törő, gyönyörű templom harangjának "lélekmélyen" bűgő üzenete: itt vagy otthon, ez a hazád. Becsülöm és tiszteltem azokat az embereket, akik itt maradnak, itt élnek, küzdenek, szenvednek és örülnek, mert igenis élhető a magyar vidéki valóság is. Még ha nehezen is, de élhető.

Aki ide született, itt nevelkedett, azt bárhová is sodorja az élet, mindig tudni fogja, amit Sinkovits Imre üzent:

"Hazát, hitet nem cserél az ember, amiként arcot sem. Mindkettőt őseink hagyták ránk, s a hűség kötelez."

Gégény, 2016. szeptember 21.

Kocsi Erika
történész

Zakor Ildikó
munkacsoport elnöke